

Maisha Baada ya Kifo

Maisha Baada ya Kifo

“Mtu akifa, je! ataishi tena?”
Ayubu 14:14

Hakuna somo ambalo lina mvuto na maslahi ya ulimwengu wote kuliko uwezekano wa maisha baada ya kifo. Hii ni kwa sababu kifo chenyewe ni cha ulimwengu wote na kwa sababu wanadamu wote wenye akili timamu wanataka kuishi. Hakuna mtu, katika hali ya kawaida, anayetaka kufa, hata hivyo wote wanatambua kwamba kufikia sasa jinsi wanadamu wanavyoona mbele kifo kinamngoja kila mshiriki wa jamii ya kibinadamu. Kwa hiyo swali liko katika nyoyo za wote na midomoni mwa wengi kuhusu iwapo kuna maisha baada ya kifo au la.

Wanaume na wanawake katika enzi zote, katika kufadhaika kwao juu ya kifo cha wapendwa wao, na katika uhakika wa kuanguka kwao wenyewe mwisho kabisa kabla ya kifo, wamebuni kila aina ya falsafa katika jitihada za kutuliza hofu zao na kukana ukweli wa kile ambacho ni cha kusikitisha sana. Wamejaribu kuamini kwamba kifo sivyo inavyoonekana kuwa; kwamba si adui bali ni rafiki, njia ambayo wanadamu huingia katika ulimwengu mwingine na tukufu zaidi wa maisha.

Tena na tena maswali yameulizwa, na wenyewe elimu na wasio na elimu, Wafu wako wapi? Ni nini hasa hutokea mtu anapokufa? Je, wafu wako hai zaidi kuliko walio hai? Maelfu ya miaka iliyopita nabii Ayubu aliuliza, “Mtu akifa, je! (Ayubu 14:14). Ndivyo alivyosema nabii wa Mungu kwa ajili ya mamilioni yasiyohesabika ambao wameomboleza kufiwa na wapendwa wao, na ambao wao wenyewe, pamoja na wanadamu wote, wameogopa kuja kwa kifo hakika.

Ayubu alikuwa na upendezi wa kibinafsi na muhimu katika jibu la swali lake, “Mtu akifa, je! kwani alikuwa ametoka tu kumwomba Mungu amruhusu afe. Ayubu hakuchoka kuishi, lakini alichoshwa na mateso hadi akajiuliza ikiwa maisha chini ya hali kama hizo yalikuwa na maana au la.

Yakobo aliandika, “Mmesikia juu ya subira ya Ayubu.” (Yakobo 5:11). Ayubu alihitaji subira, kwa kuwa Mungu alikuwa ameruhusu misiba mikali sana impate. Makundi yake, mifugo yake, na familia yake yote yaliharibiwa. Alipoteza afya yake, na akaugua ugonjwa mbaya wa ngozi ambao ulimfunika mwili wake wote. Mwishowe mkewe akamgeukia, akasema, Mlaani Mungu, ufe. Ayubu 2:9

Hata hivyo, Ayubu hakuwa na nia ya kumlaani Mungu. Alimtumaini Mungu ingawa hakuelewa kwa nini aliruhusiwa kuteseka sana hivyo. Kwa kueleweka alitafuta kuachiliwa kutokana na mateso ikiwa yalikuwa mapenzi ya Mungu, kwa hiyo alisali hivi: "Laiti ungenificha kaburini, na kuniweka siri, hata ghadhabu yako itakapopita, kwamba ungeniwekea wakati uliowekwa, na kunikumbuka!" Ayubu 14:13

Baada ya kumwomba Mungu hivyo amwache afe, Ayubu alitafakari swali la kile ambacho kingehusika ikiwa Mungu alijibu sala yake na kumruhusu afe. Kwa hiyo akauliza, "Mtu akifa, je, ataishi tena?" Ayubu alizungumza kutokana na uzoefu na hisia zake mwenyewe, hata hivyo, akiwa nabii wa Mungu, maneno yake yamepuliziwa kimungu, kwa hiyo tunajua kwamba alitaja swali kuhusu uhai baada ya kifo kwa njia inayopatana na ukweli wa Neno la Mungu kuhusu jambo hilo.

Kwa hiyo, ni muhimu kutambua kwamba Ayubu hakuuliza, "Mtu akifa, je, yuko hai zaidi ya hapo awali?" Wala hakuuliza, "Ikiwa mtu anakufa, je, ina maana kwamba amehama tu katika chumba kingine, au amekwenda mbinguni, au mahali pa mateso? Ayubu alijua kwamba mtu anapokufa

amekufa, kwa hiyo swalí alilouliza lilikuwa, "Mtu akifa, je, ataishi tena?

Hivyo inaletwa kwetu ukweli mkuu wa msingi wa Biblia kwamba uhai baada ya kifo hutegemea kufufuliwa, kuamshwa, kwa wafu. Kuna tumaini la uzima baada ya kifo, si kwa sababu hakuna kifo, bali kwa sababu Mungu ameahidi kutumia uwezo wake mkuu kuwafufua wafu. Ayubu alijua kwamba ikiwa angeachwa afe ili kuepuka kuteseka zaidi, baadaye Mungu angemfufua, kwa kuwa alisema zaidi: "Siku zote za wakati wangu ulioamriwa nitangoja (katika kifo), hata kubadiliwa kwangu (kutoka kifo kwenda kwenye uzima). Ayubu 14:14,15

Tumaini la Ufufuo

Uthibitisho wa Ayubu kwamba Mungu, kwa wakati wake ufaao, angemwita kutoka katika kifo unapatana kikamili na ushuhuda wa Neno zima la Mungu kuhusu suala la maisha baada ya kifo. Ni tumaini hili la ufufuo ambalo limeelezwa kwa uwazi sana, na kwa uhakikisho huo wa kufariji katika Agano Jipyä.

Mtume Paulo aliandika, "Kwa kuwa kifo kilikuja kupitia mtu, vivyo hivyo ufufuo wa wafu ulikuja kupitia mtu. (1 Wakorintho 15:21). "Watu" wawili

wanaorejelewa katika kifungu hiki ni Adamu na Yesu. Adamu alivunja sheria ya kimungu, na akajiletea yeye na kizazi chake adhabu ya kifo. Yesu alichukua mahali pa mtenda-dhambi katika kifo, na hivyo akawezesha kuachiliwa kwa jamii ya Adamu kutoka kwa kifo kupitia ufufuo. Hivyo ndivyo Paulo alimaanisha alipoandika, “Mshahara wa dhambi ni mauti; bali karama ya Mungu ni uzima wa milele katika Kristo Yesu Bwana wetu.” Warumi 6:23

Ufufuo wa wafu ni muhimu sana kwa uhakikisho wa uhai baada ya kifo hivi kwamba Mtume Paulo, akiandika kuhusu Wakristo, alikazia kwamba ikiwa hakuna ufufuo basi “hao nao waliolala katika Kristo wamepotea.” (1 Wakorintho 15:18). Hii inamaanisha kwamba ikiwa hakuna ufufuo, hata wale ambao sasa wanamwamini Kristo, na kufuata hatua zake, wanaangamia katika kifo.

Kwa Nini Kuna Mkanganyiko?

Kwa kuwa Biblia inafundisha kwa uwazi sana kwamba tumaini la uhai baada ya kifo linategemea ahadi za Mungu za kuwafufua wafu, kwa kawaida swali linazuka kuhusu kwa nini wengi sana wa wale wanaodai kuamini mafundisho ya Biblia wanapaswa kuchanganyikiwa kuhusu habari hiyo. Msingi wa mkanganyiko huu ulianzia katika bustani ya Edeni.

Mungu akamwambia Adamu, Matunda ya mti wa ujuzi wa mema na mabaya usile, kwa maana siku utakapokula matunda ya mti huo utakufa hakika. (Mwanzo 2:17). Baadaye Shetani, akizungumza kupidia kwa nyoka, alimwuliza Hawa juu ya hili, akisema, "Je! Mungu alisema, Msile matunda ya kila mti wa bustani?" (Mwanzo 3:1). Hawa alithibitisha yale ambayo Mungu alikuwa amesema, kutia ndani maneno yake kwamba kifo kingekuwa adhabu ya kutotii. mstari wa 2,3

Kisha Shetani, akimjibu Hawa, akasema, "Hakika hamtakufa." (Mwanzo 3:4). Hii ilikuwa ni kukanusha yale ambayo Muumba alikuwa amesema. Kwa kweli, Shetani alimshtaki Mungu kwa uwongo aliposema kwamba kifo kingekuwa adhabu ya kutotii. Huenda Shetani aliamini kwamba kwa njia fulani angeweza kuzuia kusudi la kimungu la kuleta hukumu ya kifo juu ya mwanadamu. Ikiwa ndivyo, upesi aligundua kwamba jitihada za kufanya hivyo hazikufaulu, kwa kuwa wanadamu walianza kufa.

Hata hivyo, Shetani hakukubali kwamba alikuwa na makosa. Badala yake alianza, kupidia mawakala wa kibinadamu, kusambaza propaganda kwamba kifo sivyo inavyoonekana, kwamba ukweli hakuna kifo. Kwa kadiri ambayo angeweza kuwashawishi watu kuamini hivyo, angekuwa anathibitisha kwamba

alisema ukweli alipomwambia Mama Hawa, "Hakika hamtakufa," utaonekana tu kuwa unakufa, na unapoonekana kufa utakuwa, kwa kweli, utakuwa hai zaidi ya hapo awali.

Kwa wale walio na imani katika Neno la Mungu, hakutakuwa na ugumu katika kuamua ni kauli gani kati ya hizo zilizosemwa katika bustani ya Edeni zinapaswa kukubaliwa. Ni Muumba aliyetangaza, "Siku utakapokula matunda yake utakufa hakika," na tunajua kwamba Mungu alisema kweli. Shetani ndiye aliyesema, "Hakika hamtakufa," na tunajua kwamba hakusema ukweli. Yesu alisema juu ya Shetani, "Yeye ni mwongo, na baba wa huo." Yohana 8:44

Shetani si mwongo tu, bali, kama Yesu alivytangaza, yeye ndiye "baba yake." Kwa maneno mengine, Shetani alizalisha uwongo wa kwanza, na ulikuwa ni uwongo mbaya sana na ulioenea sana ambaao umewahi kusemwa. Uongo huu, unaotokana na Bustani ya Edeni, umeharibu ukweli juu ya suala la kifo katika akili za watu wa mataifa na dini zote; ilhali ukweli, kama ulivyoonyeshwa na Mungu katika kauli, "Hakika utakufa," umeaminiwa na wachache tu kwa kulinganishwa.

Uongo wa "Tabia Tenga".

Imekuwa dhahiri kwa wote kwamba mwili wa mwanadamu unakufa. Shetani alijua kwamba hakuna njia iwezekanayo ambayo angeweza kuwadanganya watu kuhusiana na jambo hili, kwa hiyo akaanza kueneza dhana kwamba kuna kitu ndani ya mwili wa mwanadamu ambacho kimejitenga na mwili, chombo ambacho hutoka katika mwili unapokufa, na kuendelea kuishi. Katika watu wanaodai kuwa Wakristo, jambo hilo lisiloweza kufafanuliwa huitwa “nafsi isiyoweza kufa.”

Wamisri wa kale walishikilia maoni haya. Baadaye ilikubaliwa na wanafalsafa Wagiriki, na baada ya mitume kulala usingizi wa kifo ilianzishwa katika kanisa la Kikristo na wanafalsafa wapagani. Ingawa inaelezwa kwa njia mbalimbali, nadharia hii kwamba kuna kitu ndani ya mwanadamu ambacho hakiwezi kufa, hivyo kwamba hakuna kifo, imekuwa imani ya kawaida ya wanadini wote wa kipagani.

Biblia inaonyesha kwamba ilikuwa imeenea mionganoni mwa wapagani katika siku za Mfalme Sulemani, na tunamwona akipambana na kosa hili kwa ukweli. Aliandika, “Yawatukiayo wanadamu yanawatukia wanyama; jambo moja huwatukia; anavyokufa huyu ndivyo anavyokufa huyu; naam, wote

wana pumzi moja, wala mwanadamu hana kitu cha kumpita mnyama; maana yote ni ubatili. Wote huenda mahali pamoja; wote hutoka mavumbini, na wote hurudi mavumbini tena. chini duniani?” Mhubiri 3:19-21

Sulemani asema waziwazi jinsi gani ukweli wa Mungu, akithibitisha kwamba katika kifo mwanadamu na mnyama wanafanana, kwamba wote wana pumzi moja, au “roho,” kama vile neno hilohilo la Kiebrania linavyotafsiriwa katika mstari wa 21. Baada ya kueleza kweli hivyo, auliza, ni nani awezaye kuthibitisha vinginevyo? Kwa wazi alijua kwamba mataifa ya kipagani yaliyozunguka yaliamini vinginevyo, kwamba yalishikilia uwongo wa Shetani kwamba hakuna kifo, kwamba mwili unapokufa, kuna “roho” ambayo huenda “juu” na kuendelea kuishi. Lakini hii, Sulemani anaonyesha, si kweli. Anasema, badala yake, kwamba katika kifo, mtu na mnyama ni sawa. Ukuu wa mwanadamu juu ya mnyama ni katika uhakika wa kwamba Mungu ameahidi kuwarudisha wanadamu waliokufa kwenye uzima katika ufuluo, lakini hajaahidi kufanya hivyo kwa wanyama wa chini.

Hakuna “Nafsi Zisizoweza Kufa”

Usemi, “nafsi isiyoweza kufa,” haipatikani katika Biblia, wala Biblia haifundishi hata kidogo kwamba “kitu kilicho tofauti” hukaa ndani ya mwili wa

mwanadamu na kutorokea kuishi kwingine mwili unapokufa. Matumizi ya kwanza ya neno nafsi katika Biblia ni katika Mwanzo 2:7. Katika andiko hili tunaambiwa kwamba Mungu aliumba mtu kutoka kwa mavumbi ya ardhi, akampulizia puanī “pumzi ya uhai,” na mtu “akawa nafsi hai.”

“Nafsi iliyo hai” ni kiumbe hai, au kiumbe hai, ambacho, kama andiko hili linavyofunua, hutokana na muungano wa pumzi ya uhai na kiumbe, au mwili. Mwili sio roho. Pumzi ya uhai sio roho. Ni wakati, kupitia upendeleo wa kimungu na nguvu, pumzi huupa mwili uhai ambapo mchanganyiko wa hayo mawili hutokeza “nafsi iliyo hai.”

Sulemani alisema kwamba mwanadamu na mnyama wote wana pumzi moja, na aliquwa sahihi. Tunasoma hivi kuhusu wanadamu na wanyama wa chini walioharibiwa katika Gharika: “Wakafa wote wenye mwili waendao juu ya nchi, na ndege, na wanyama, na wanyama, na kila kitambaacho, chenye kutambaa juu ya nchi, na kila mtu; Mwanzo 7:21,22

Kwa sababu uumbaji wa kikatili huishi kwa njia ile ile ya “pumzi ya uhai” ambayo humwezesha mwanadamu kuishi, wanyama wote pia ni “nafsi hai,” na hilo limethibitishwa waziwazi katika Neno la Mungu. Ukweli huu muhimu umefichwa kutoka kwa

msomaji wa kawaida wa Biblia kwa njia ya kutofautiana kwa tafsiri. Kwa kielelezo, Mwanzo 1:24 husoma, "Mungu akasema, Nchi na izae kiumbe hai kwa jinsi zake, mnyama wa kufugwa, na kitambaacho, na hayawani wa mwitu kwa jinsi zake; ikawa hivyo.

Katika andiko hili usemi "kiumbe hai" ni tafsiri ya maneno yaleyale ya Kiebrania na yale yanayotafsiriwa "nafsi iliyo hai" katika Mwanzo 2:7 , ambapo kurejezewa kwa Adamu—maneno "kiumbe" na "nafsi" zote zikiwa tafsiri za neno la Kiebrania nephesh. Ni kwa sababu tu watafsiri walijitahidi kuanzisha tofauti kati ya mwanadamu na mnyama, jambo ambalo Maandiko hayatoi uthibitisho, ndipo walitumia neno "kiumbe" liliporejeza wanyama wa chini, na "nafsi" maandishi hayo yaliporejelea mwanadamu. Si ajabu Sulemani aliandika, "Kama vile mmoja anavyokufa ndivyo huyu mwingine anavyokufa."

Adamu alipokufa, mwili wake ulirudi mavumbini—"wewe u mavumbi, nawe mavumbini utarudi." (Mwanzo 3:19). Haki ya kuishi aliyopewa na Mungu, iliyotekelizwa na pumzi ambayo Mungu alimpulizia puanı, ilimrudia Mungu. Wazo hilo lalezwa waziwazi na Sulemani, ambaye, katika kueleza kile kinachotukia mwanadamu anapokufa, aliandika,

"Ndipo mavumbi yatairudia nchi kama yalivyokuwa; na roho itarudi kwa Mungu aliyeitoa. Mhubiri 12:7

Ukweli rahisi uliotajwa katika andiko hili umechanganyikiwa katika akili za wengi kwa kutoelewa neno "roho." Inatafsiri neno la Kiebrania linalomaanisha tu "pumzi," au, kama ilivyo katika kisa hiki, nguvu zisizoonekana za uhai. Katika mahubiri yake kwenye kilima cha Mirihi, Paulo alisema kwamba katika Mungu, "tunaishi, tunakwenda, na kuwa na uhai wetu." Matendo 17:28

Andiko hili halipendekezi hata kidogo kwamba mtu anapokufa kuna kitu fahamu ambacho hutoka kwenye mwili wake na kupelekwa kwa Mungu mbinguni. Neno "kurudi" lililotumiwa katika maandishi huzuia uwezekano wa tafsiri hiyo. Mwili hurudi mavumbini kwa sababu ultoka mavumbini. Iwapo "roho" ilikuwa ni nafsi tofauti iliyomrudia Mungu, ingemaanisha kwamba nafsi hiyo yenye fahamu ilikaa na Mungu hapo awali na iliruhusiwa kuja duniani kwa muda ili kukaa katika mwili wa mwanadamu. Hitimisho kama hilo lingekuwa lisilo na akili kama nini!

Hata hivyo, ufanuzi wa Sulemani wa kifo unapatana kadiri gani na mambo hakika yaliyotajwa katika Biblia kuhusu nafsi iliyo hai ya mwanadamu. Wakati mwili na pumzi vinarudi kwenye vyanzo vyake

vyo asili, mwanadamu huachwa kana kwamba hajawahi kuwepo. Nafsi iliyo hai, au kiumbe, haipo tena. Imekufa, na kifo ni adhabu ya dhambi. Ezekieli 18:4 inasema, “Roho itendayo dhambi, ndiyo itakayokufa.”

Kifo Kimebadilika na kuwa "Kulala"

Kwa sababu Mungu ameahidi kuwafufua wanadamu waliokufa, Biblia inawataja wale waliokufa kuwa ‘wamelala. Kweli hiyo muhimu ya Biblia inakaziwa na Yesu katika kurejezea kifo cha Lazaro, ndugu ya Martha na Mariamu. Akawaambia wanafunzi wake, Rafiki yetu Lazaro amelala. Wanafunzi walifikiri kwamba Yesu anazungumzia usingizi wa kawaida, hivyo akawaambia waziwazi, “Lazaro amekufa.” Yohana 11:11-14

Hivyo Yesu aliweka wazi mojawapo ya mafundisho ya msingi ya Neno la Mungu. Lazaro alikuwa amekufa, lakini pia alikuwa “usingizini.” Mungu alipomwambia Adamu kwamba kutotii kungetokeza kifo - “Hakika mtakufa” alirejelea kutoweka kwa uhai. Kutoweka huku kwa uhai kungekuwa kwa kudumu lakini kwa uhakika wa kwamba Mungu angali aliwapenda viumbe wake wa kibinadamu na kuandaa ukombozi kwa ajili yao kupitia zawadi ya Mwana wake

mpendwa kuwa Mkombozi na Mwokozi kutoka katika kifo. Yohana 3:16; 1 Timotheo 2:3-6

Yesu alitoa "mwili" wake, ubinadamu wake, kwa ajili ya uzima wa ulimwengu. (Yohana 6:51). Hivyo mpango ulifanywa wa kuweka kando hukumu ya kifo ambayo iliwekwa dhidi ya Adamu na jamii yake. Na, ingawa wote wameendelea kufa, kwa sababu ya ukombozi uliotolewa kupitia Kristo Yesu, kutakuwa na kuamka kwa wafu. Kwa sababu wafu wanapaswa kuamshwa, Biblia inatumia neno "usingizi" kufafanua kutokuwepo kwao kwa uhai kwa muda.

Wale ambao wamelala hawana fahamu, na pia wale waliokufa. Hawaoni chochote, hawasikii chochote, hawajui chochote. Biblia inasema, "Walio hai wanajua kwamba watakufa, lakini wafu hawajui lolote. (Mhubiri 9:5). Wale waliolala wanaweza kuamshwa; kwa hiyo wale "waliolala" katika kifo wanaweza, na wataamshwa. Kama Yesu alivyosema juu ya Lazaro, "Naenda ili kumwamsha." (Yohana 11:11). Kwa hiyo wote "waliolala usingizi" katika kifo, kwa uwezo wa kimungu, wataamshwa asubuhi ya siku mpya ya dunia. Ndiyo sababu tunasoma, "Kilio chaweza kudumu usiku kucha, lakini asubuhi huja furaha." Zaburi 30:5

Martha Alifarijiwa

Yesu na familia ndogo huko Bethania—Martha, Mariamu, na Lazaro—walikuwa marafiki wa pekee. Lazaro alipokuwa mgonjwa, Yesu na wanafunzi wake walikuwa Galilaya, iliyokuwa mbali kidogo na Bethania. Dada hao walituma habari kwa Yesu kuhusu ugonjwa wa Lazaro, lakini hakwenda kwao mara moja. Alingoja kwa siku mbili, kisha akatangaza kwamba Lazaro alikuwa amekufa, na alikuwa “amelala,” na kwamba angemwamsha kutoka katika usingizi.

Martha akatoka kwenda kumlaki Yesu alipokuwa akikaribia nyumbani kwao. Akamkashifu kwa upole, akasema, Bwana, kama ungalikuwa hapa, ndugu yangu hangalikufa. (Yohana 11:21). Martha alihuzunika sana, na hiyo ilikuwa fursa nzuri sana kwa Yesu kumfariji, na alifanya hivyo. Lakini ni maneno gani yenye kutia moyo yenye faraja ambayo Bwana alimwambia Martha katika wakati huu wa uhitaji wake mkubwa? Je, Yesu alimwambia, kama ambavyo imekuwa ikisemwa mara nyingi chini ya hali kama hizo, “Martha, ndugu yako hajafa kwelikweli, ametupa tu ganda lake la nje, mwili wake”? Je, Yesu alisema kwamba Lazaro halisi alikuwa hai zaidi kuliko wakati mwingine wowote? Je, alimwambia Martha kwamba

yaelekea “nafsi” ya Lazaro ilikuwa ikielea karibu? Je, alisema, “Martha, hakuna kifo”?

Hapana, Yesu hakusema jambo kama hilo. Yesu alikuwa amewaambia wanafunzi wake hapo awali, “Lazaro amekufa,” na sasa hangepinga ukweli huo kwa kumwambia Martha kwamba ndugu yake alikuwa hai zaidi kuliko wakati mwingine wowote. Alichosema kumfariji Martha kilikuwa sawa na ushuhuda wa Neno lote la Mungu. Akijua kwamba Lazaro amekufa kweli, alimwambia Martha, “Ndugu yako atafufuka.” kifungu cha 23

Ikiwa Lazaro angeishi tena angerudishwa kwenye uhai, na Yesu alimhakikishia dada yake kwamba hilo lingefanywa: “Ndugu yako atafufuka.” Martha hakuwa na hakika kabisa kile ambacho Yesu alimaanisha. Alijua kwamba Yesu alikuwa amewaaamsha wengine kutoka katika usingizi wa kifo, na alikuwa amemwambia Yesu, “Lolote utakalomwomba Mungu, Mungu atakupa,” lakini hakuwa na hakika kwamba wakati huo Yesu angemwomba Mungu amfufue ndugu yake kutoka katika usingizi wa kifo. Kwa hiyo akajibu, “Najua ya kuwa atafufuka katika ufufuo siku ya mwisho.” mstari wa 22-24

Martha alijua kwamba kungekuwa na ufufuo wa jumla wa wafu wote, na kwamba kisha Lazaro angeamshwa kutoka katika usingizi wa kifo. Alijua ahadi zilizoandikwa katika Agano la Kale, na alikuwa amezingatia mafundisho ya Yesu kwa heshima na kwa kuamini, kwa hiyo alijua kwamba kuna tumaini tukufu la ufufuo kwa wanadamu wote.

Martha pia alielewa kwamba ufufuo wa watu wote ungetukia katika “siku ya mwisho.” Siku ya mwisho si “siku ya maangamizi,” kama wengi wanavyofikiri. Neno “siku” katika tukio hili linarejelea enzi, au enzi, enzi ya mwisho katika mpango mkuu wa Mungu kwa ajili ya ukombozi na wokovu wa jamii ya binadamu kutoka kwa dhambi na kifo.

Kuna nyakati mbalimbali katika mpango wa kiungu wa wokovu. Kabla ya ujio wa kwanza wa Yesu kulikuwa na Enzi ya Patriaki, na pia Enzi ya Kiyahudi. Kuanzia na ujio wa kwanza wa Kristo, kumekuwa na Enzi ya Injili. Hizi zimekuwa enzi za matayarisho ambamo Mungu amechagua na kuwatayarisha wale ambao walipaswa kushirikiana na Yesu katika enzi ya mwisho ya mpango wa Mungu, siku ya mwisho, kipindi kile cha wakati ambapo mpango wa Mungu ungefikia utimilifu wake katika kuamka kwa wafu na kurejeshwa kwa ukamilifu wa maisha ya wote ambao

wakati huo wangeamini na kutii sheria za ufalme wa Kristo.

Martha alijua kuhusu enzi hii ya mwisho, au siku ya mwisho, katika mpango wa Mungu, na alijua kwamba kaka yake, na wote waliokuwa wamekufa, wangeamshwa kutoka katika usingizi wa kifo. Lakini Martha hakujua kama hivi ndivyo Yesu alimaanisha aliposema, “Ndugu yako atafufuka.” Wala Yesu hakumweleza moja kwa moja nia yake ya mara moja. Badala yake, alijibu, “Mimi ndimi huo ufufuo, na uzima: yeye aniaminiye mimi, ajapokufa, atakuwa anaishi; (aya ya 25,26). Martha alikuwa ameonyesha imani katika ufufuo wa jumla katika siku ya mwisho. Sasa Yesu alieleza kwamba yeye ndiye “ufufuo, na uzima,” yule ambaye angewafufua wafu katika siku ya mwisho, na kuwapa uzima wa milele wale wote waliomwamini wakati huo.

Katika jibu hilo kwa Martha, Yesu anataja aina mbili za wale wanaopokea uzima kupitia yeye. Kwanza kuna wale ambao sasa wanaamini, na bado wanaingia mautini. Haya, alimhakikishia Martha, je, angeamshwa kutoka katika kifo. Na wapo ambao wakiamshwa katika kufufuliwa, basi wanamwamini. Hawa, alisema, hawatakufa tena. mstari wa 25,26

Baada ya kumhakikishia Martha juu ya kuamshwa kwa waamini na wasioamini katika ufufuo, Yesu alimwuliza, "Je, unaamini hivyo?" Martha akajibu, "Naam, Bwana, nasadiki ya kuwa wewe ndiwe Kristo, Mwana wa Mungu." (mstari wa 26, 27). Martha alielewa, na kwa kufaa, kwamba Kristo, au Masihi wa ahadi, angetumwa ulimwenguni kuokoa ainabinadamu kutoka katika kifo, na kwamba hilo lingetimizwa kupitia kuamshwa kwa wale "waliolala usingizi" katika kifo. Aliamini kwamba Yesu ndiye Masihi aliyeahidiwa, Kristo ambaye angekuja, na kwamba ndani yake kulikuwa na nguvu za ufufuo.

Lazaro Aamshwa

Baada ya Martha kukiri hivyo imani yake katika Yesu kuwa ndiye Masihi, na katika uwezo wake wa kuwafufua wafu, alirudi nyumbani kwake na kumwomba Mariamu aende pamoja naye kukutana na Yesu, jambo ambalo alifanya. Kama Martha, Mariamu alimwambia Mwalimu, "Kama ungalikuwa hapa, ndugu yangu hangalikufa." (Kifungu cha 32). Moyo wa Yesu uliguswa na tukio hili la huzuni na hasara kubwa, na, pamoja na wengine, pia alilia. Kisha akaomba aonyeshwe kwenye kaburi alimozikwa Lazaro.

Akiwa amesimama kando ya kaburi, Yesu aliomba liondolewe jiwe lililokuwa mbele ya mlango. Kisha Martha akapinga. Hapo awali alikuwa amekiri imani kwamba Yesu angeweza kumfufua ndugu yake, lakini sasa alistaajabu, na kumwambia Yesu, "Bwana, sasa ananuka, kwa maana amekuwa mfu siku nne. (Kifungu cha 39). Lakini kwa Yesu hili halikuwa jambo la maana. Alikuwa karibu kuonyesha kile ambacho hatimaye kingetimizwa kwa uwezo wa kimungu kwa wote waliokufa, na pale ambapo nguvu za kimungu zinafanya kazi haileti tofauti yoyote ikiwa mtu amekufa kwa siku nne au kwa maelfu ya miaka; maisha yanaweza kurejeshwa. Yeye aliyeumba uhai hapo kwanza ana uwezo mwangi wa kurejesha uhai.

Akiwa amesimama mbele ya kaburi lililofunguliwa, baada ya sala ifaayo Yesu akapaaza sauti, "Lazaro, njoo huku nje." (Kifungu cha 43). Inafurahisha kutambua kile ambacho akaunti haisemi. Haisemi kuhusu Lazaro kwamba yule aliyekwenda mbinguni alirudi. Lazaro hakuwa ameenda mbinguni. Haisemi kwamba yule aliyekuwa ameenda toharani alirudi. Haisemi kwamba yeye ambaye alikuwa ameenda kwenye shimo la mateso ya milele alifunguliwa kutoka katika mateso. Hakuna shimo la mateso ya milele.

Maandishi yasema kwamba Yesu alipolia, "Lazaro, njoo nje . . . yule aliye kufa amekufa akatoka." Yesu alikuwa amesema kwamba Lazaro amekufa. Sasa Lazaro aliye kufa alikuwa ameamshwa kutoka katika usingizi wa kifo. Akiwa ameachiliwa kutoka katika nguo zake za kaburi, Lazaro alichanganyika na kushirikiana na familia yake na marafiki kama alivyokuwa amefanya hapo awali. Akiwa amerudishwa kwenye uhai, hakuwa mzuka au mzimu. Alikuwa Lazaro sawa na hapo awali. Alifurahi kuwa hai tena, na familia yake ilifurahi kumrejesha kwao.

"Usishangae"

Katika pindi moja ya awali, alipozungumza juu ya ufuluo wa wafu, Yesu alisema, "Msistaajabie maneno hayo; Yohana 5:28,29. Hapa tunahakikishiwa kwamba kama vile Lazaro alivyoitwa kutoka kaburini, vivyo hivyo wafu wote wataitwa wakati wa ufuluo wa jumla.

Tunaona kwamba Yesu hapa pia anazungumza juu ya tabaka mbili za jumla katika ufuluo—wale ambao wamefanya mema, na wale ambao wamefanya mabaya, au wameshindwa kutenda mema. Wale ambao wamefanya mema wanatajwa katika mstari wa 24 kama waumini wa zama hizi. Kati

ya hao inasemwa kwamba wana uzima wa milele, na hawataingia hukumuni. Hii ina maana kwamba kwa msingi wa imani, waamini hawako tena chini ya hukumu ya kifo, na wanahakikishiwa uzima wa milele katika ufufuo. Hawa hawatakuja katika hukumu ya wakati ujao, kwa kuwa wanashinda kesi yao kwa mafanikio katika maisha ya sasa.

Hawa ndio wale ambao, baada ya kufanya "mema" kwa kuamini na kufuata kwa uaminifu nyayo za Yesu, wanathibitisha kuwa wanastahili kuitwa kutoka katika kifo hadi kwenye ufufuo wa "uzima." Lakini wale ambao hawajathibitika kustahili hivyo wanaamshwa kutoka katika kifo na kuingia katika hukumu, kwa maana kuamshwa kwao kutatokea wakati wa ile siku ya hukumu ya ulimwengu ya miaka elfu moja. Matendo 17:31; 2 Petro 3:8; Ufunuo 20:6

Neno la Kiyunani hapa ni "krisis", na limetafsiriwa "hukumu". Wote ambao sasa hawastahili uhai watakabili hali ngumu watakapoamshwa kutoka katika usingizi wa kifo. Wao, bila shaka, ndipo watapata nuru kamili juu ya masuala yanayohusika, na fursa itatolewa kwao, kwa kutegemea ufahamu kamili, wa kukubali uandalizi wa uzima uliofanywa kwa ajili yao kupitia Kristo na kutii sheria za ufalme wa Kristo ambao wakati huo utakuwa katika udhibiti wa mambo ya wanadamu wote. Wakikubali na kutii,

watarudishwa kwenye ukamilifu wa maisha ya kibinadamu na kuishi milele. Huu utakuwa ufuluo wao kamili. Ikiwa hawatakubali na kutii, watarudishwa kwenye kifo. Petro alisema kuhusu wakati huo kwamba wale wasiotii “wataangamizwa kutoka mionganoni mwa watu.” Matendo 3:23

Waamini wa enzi hii, ambao wamethibitika kustahili kuishi na kutawala pamoja na Kristo, watakuja katika ufuluo kwenye “utukufu na heshima na kutokufa.” (Warumi 2:7). Kwa hiyo kutoweza kufa kwaonwa kuwa, si sifa ya asili ya mwanadamu, bali ni thawabu tukufu inayotolewa kwa wale ambao wako tayari kuteseka na kufa pamoja na Yesu ili waweze kuishi na kutawala pamoja naye. Wakiwa warithi pamoja na Yesu katika ufalme wake, hawa pia watakuwa waamuzi pamoja naye katika kipindi hicho cha siku ya hukumu ijayo. 1 Wakorintho 6:2,3; Ufunuo 3:21; 5:10

Kisha ulimwengu wa makafiri utapewa fursa ya kuamini, wafu wakiamshwa kutoka katika mauti ili wapate fursa hii. Wale wanaoamini wakati huo watarudishwa kwenye ule ukamilifu wa asili ya kibinadamu ambao Adamu alipoteza wakati alipoasi sheria ya Mungu na kuhukumiwa kifo, nao wataishi duniani wakiwa wanadamu milele. Ufunuo 21:4

Huo utakuwa utimizo wenyе furaha kama nini wa mpango wa kimungu, kwa maana unamaanisha kwamba utawala wa dhambi na kifo ulioletwa na kosa la Adamu katika Edeni hautadumu milele na kwamba wote ambao wamekufa katika kipindi hiki kirefu cha kulia wanapaswa kuamshwa na kupewa fursa ya mtu binafsi ya kutii sheria za Mungu na kuishi milele.

Maandiko yanasema kwamba "Mungu aliupenda ulimwengu hivi kwamba akamtoa Mwana wake pekee ili kila mtu amwaminiye asipotee bali awe na uzima wa milele." (Yohana 3:16). Lakini ili kumwamini ni lazima wapate elimu iliyo wazi juu yake, na hayo watayapata katika siku ya hukumu ijayo watakapoamshwa kutoka katika mauti. Hilo ni tumaini tukufu kwa ainabinadamu, na nabii wa Mungu Daudi alilieleza kwa njia ya mfano na yenye kupendeza. Tunanukuu:

"Semeni kati ya mataifa, Bwana anamiliki; ulimwengu nao utathibitika hautatikisika; atawahukumu watu kwa haki. Mbingu na zishangilie, nchi na ishangilie; bahari na ivume na vyote vilivyomo. Shamba na lishangilie, na vyote vilivyomo; ndipo miti yote ya miti ya miti itakaposhangilia pamoja na dunia; kwa maana yeye atakuja kuhukumu. watu na ukweli wake." Zaburi 96:10-13

Hakika, kuna uzima baada ya kifo, kwa sababu kwa uwezo wa kimungu wafu watafufuliwa. Hili ndilo tumaini kuu ambalo limetolewa kwetu katika Neno la Mungu. Ni tumaini la ufufuo wa wafu.